

ОТЧЕТ

**ЗА РАБОТАТА НА
РЕГИОНАЛНА
БИБЛИОТЕКА
"ГЕОРГИ РАКОВСКИ"
- ЯМБОЛ**

ЗА 2024 Г.

Дейността на Регионална библиотека "Георги Раковски" - Ямбол през 2024 година бе подчинена на следните основни задачи:

1. Разширяване на справочно-информационната и издателска дейност на библиотеката върху основата на изградените собствени бази данни и автоматизираната текуща национална библиография и книгопис, дигитализиране на най-ценните краеведски издания
2. Популяризиране и утвърждаване на съвременните информационни услуги за читателите на библиотеката чрез изграждане на пълнотекстови и графични бази данни а най-често търсените документи и предоставянето им на електро-нен носител чрез пълноценно използване на Интернет
3. Търсене на нови форми и методи за разширяване на читателския състав и подобряване качеството и ефективността на библиотечното обслужване
4. Редовно поддържане на WEB-страницата на библиотеката, пълноценно използване на възможностите за online справки и търсене в каталози и карто-теки, обслужване и справки чрез електронна поща
5. Продължаване на пресигнирането на основния фонд в съответствие с утвърдената класификационна схема
6. Ремонт, реструктуриране и оптимизиране на библиотечните пространства за по-добро съхраняване на библиотечните единици
7. Инвентаризация на фонда на Заемна за възрастни
8. Реорганизация на основните книгохранилища с цел оптимизиране на библиотечното пространство
9. Продължаване на дейностите по създаване и въвеждане на електронни инвентарни книги в съответствие с изискванията на Наредба №: 3 от 18.11.2014 г. за съхраняване, ползване и разпореждане с документи от библиотечния фонд
10. Водене и текущо поддържане на Регистъра на обществените библиотеки на сайта на Министерството на културата на библиотеките от Ямболска област

През изминалата 2024 г. библиотеката спечели три големи проекта – за набавяне на нови книги и за разширяване на регионалната дейност и облагородяване на библиотечната среда и превръщане на библиотеката в уютно и привлекателно място с акцент върху най-малките читатели.

През 2024 г. Регионална библиотека „Г. С. Раковски” – Ямбол спечели проект по програма **"Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност"** 2024 г. по договор за финансова подкрепа в размер на **10 242.00** лв на библиотеката при обновяване на фондовете ѝ с книги и други информационни източници.

Проектът „Регионалната библиотека – културен медиатор между традицията и модерността. Съхраняване, опазване, дигитализиране и

представяне на традициите, културната памет и уникалното разнообразие на местните общности от Ямболския регион” благодарение на целевата подкрепа на Министерството на културата бе поредната възможност за РБ ”Г. С. Раковски” да продължи своята дългогодишна дейност по съхраняване на културните традиции и родовата памет за Ямболския край, да подпомага и подкрепя работата на читалищните библиотеки от региона в проучването и съхраняването на най-ценните краеведски ресурси с цел мащабна дигитализация и изграждане на „Дигитална краеведска картотека“, като създаде условия за нейното съхраняване, обогатяване и представяне на свободен достъп в интернет пространството, да поддържа високо ниво на професионално образование и продължаваща квалификация сред библиотечните специалисти от областта, да провокира интереса към четенето и книгата сред най-малките, като им предостави нови възможности за творчески изяви. Проектът е в съзвучие с политиката на МК в областта на библиотечно-информационното обслужване и е в съответствие със Стратегията за развитие на културата в област Ямбол.

Проектът е по Договор №РД11-06-220/09.10.2024г. на обща стойност **4 653.00 лв.**

По проекта за регионална дейност бяха заложили четири основни дейности за реализация:

- Внедряване на иновативни технологии в библиотечно-информационната дейност в търсене на нови подходи за цялостно и ефективно библиотечно-библиографско обслужване на читателите от региона, за усъвършенстване и осъвременяване на библиотечните колекции и дигитално съхраняване и популяризиране на културното наследство на региона и краеведските колекции и изследвания, за популяризирането им чрез съвременните канали и платформи за бърз обмен и споделяне на информация.
- В контекста на надграждащото се професионално обучение на библиотечния персонал и продължаващата библиотечна квалификация за усвояване на новостите в библиотечната теория и практика на съвременния етап в рамките на проекта бе планирана организация и провеждане на двудневен пътуващ библиотечен семинар за обмяна на положителен опит и иновативни библиотечни практики и участие в XXIII Национална научна конференция с международно участие „Библиотеки-четене-комуникации“ с тема: „Изкуственият интелект и библиотеките“ в РБ „П.Р. Славейков“, Велико Търново.
- Създаване на нови възможности в работата на Детски отдел чрез въвеждане на нови интерактивни образователни игри за разпалване на детското въображение и провокиране на нови умения за активно учене чрез забавление.
- Извършване на планирана спрямо конкретните потребности координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от региона в съответствие с извършен предварителен анализ на съществуващата и актуалната статистическа информация за постигнатото изпълнение на основните библиотечни показатели за брой читатели,

посещения и раздадени библиотечни материали, раздаване на екземпляри от пособия и материали, свързани с ежедневното попълване на основната библиотечна документация.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТА

Като резултат от Дейност 1:

Чрез издирването и дигитализацията на ценни краеведски ресурси от различните населени места в съответствие с изискванията на Закона за авторското право и сродните му права ще продължи ускореното попълване на пълнотекстова база данни от различни източници, формати и носители за значими артефакти от Ямболския регион с локално значение, които ще бъдат обработени, достъпни в локална мрежа и предоставени на потребителите и в интернет пространството. Освен това с този процес ще бъдат запазени и съхранени източници в лошо физическо състояние, единични екземпляри от архивни единици и др.

Чрез създаване на единна информационна система за специфичните особености на местното културно наследство, традиции, самодейност, образование, местен бизнес, туристически забележителности на всяко читалище в региона ще бъде унифицирана необходимата за статистически цели и сравнение информация в областта на културата и библиотечното дело, която ще бъде анализирана и ще бъдат предлагани решения за нейното развитие.

Чрез обособяването на Дигитална краеведска картотека и специализирана читалня и архив на краеведската книжнина в региона ще се съберат на едно място, достъпно и удобно за ползване за всички краеведи, изследователи на местното историческо и културно наследство, които проучват традициите и материалното богатство на региона. Ще се придобият знания за изграждане на краеведски фондове и съхранение на културното наследство на региона.

Обобщение на резултатите от Дейност 1:

- Надграждане на знанията и квалификацията за работа с дигитални ресурси на библиотечните специалисти, необходими за работата в модерни съвременни институции
- Устойчивост и мобилност на дейностите по опазване на културното богатство и краеведската памет на отделното населено място.

Като резултат от Дейност 2:

Участието на библиотечния персонал от РБ „Г.С. Раковски“ - Ямбол в XXIII Национална научна конференция с международно участие „Библиотеки-четене-комуникации“ с тема: „Искуственият интелект и библиотеките“ се вписва успешно в контекста на надграждащото се професионално обучение на библиотечните специалисти, както и в продължаващата библиотечна квалификация за усвояване на новостите в библиотечната теория и практика на съвременния етап. В рамките на този двудневен пътуващ библиотечен семинар се извърши обмяна на положителен опит и споделяне на иновативни библиотечни практики с колеги от РБ „П.Р. Славейков“, Велико Търново, библиотекари от страната, университетски преподаватели, гости от чужбина.

Като резултат от Дейност 3:

Детски отдел в своята разнообразна дейност търси непрекъснато нови форми за насърчаване на четенето, грамотността, вдъхването на любов към книгата и четенето, особено след обособените нови пространства за най-малките читатели и създадената интерактивна читалня. Засиленият интерес на деца и родители да вземат участие в традиционните летни дейности ни предлагат възможност в рамките на проекта за регионална дейност в помощ на лятната работа с деца да закупим японския картинен театър „Камишибай“. Чрез неговата употреба ние ще можем да разказваме по увлекателен и забавен начин популярни приказки, истории в картини, за да събудим и разпалим детското въображение. Картинният театър предлага възможност за активен образователен диалог. На неговата основна материална база ние ще можем да го разнообразим, като създаваме и собствена картинна галерия и приказни герои съобразно образователните потребности на най-малките читатели. Нашите очаквания и цели са с помощта на този картинен театър да превърнем нашите читатели не само в активни зрители и разказвачи, но и в малки творци, които сами да създават и измислят свои истории, да се включват не само в процеса на разказване и представяне, но и в самата подготовка на представлението, да рисуват и оцветяват картинки за приказния театър.

Като резултат от Дейност 4:

Чрез посещенията на място ще бъде оказана конкретна методическа помощ във връзка с попълването на текущата информация в Регистъра на обществените библиотеки, ще се надграждат на знанията и уменията на библиотекарите от региона. Ще се осигури постигане на устойчивост и мобилност на дейностите по опазване на културното богатство и краеведската памет на отделното населено място.

Ще се повиши квалификацията на библиотечните специалисти от региона и качеството на библиотечно-информационното обслужване на читателите в читалищните библиотеки. Те ще придобият нови знания за изграждане и поддържане на краеведски фондове в сътрудничество с РБ „Г.С. Раковски“, Ямбол с цел дълготрайното съхранение, опазване и дигитализация на културното наследство на региона.

Очаквани резултати от цялостното изпълнение на проекта:

- Активизиране на дейността по издирване, обработка, дигитализиране и съхраняване на местни краеведски ресурси, обособяването на специализирана краеведска читалня и архив на краеведската литература за региона
- Чрез оказване на целенасочена в съответствие с потребностите и нормативните изисквания методическа подкрепа по организацията на библиотечно-информационното обслужване и експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотекарите от читалищните библиотеки от региона се постига дълготраен ползотворен ефект, свързан с повишаване нивото на текущата библиотечна квалификация.
- Чрез споделяне на добри практики и работещи модели при участието в програми и проекти се извършва ползотворен обмен на добри практики и оригинални идеи за работа с различни възрастови групи.

- Попълване материалната база на библиотеката с технически средства, за по-модерна и пълноценна работа с ползвателите на библиотеката, както и за съхранение на статистическа информация и др.

Несъмнено най-мащабният проект в 65-годишната история на ямболската регионална библиотека бе спечелването на проект за технологично обновление, озаглавен **„БИБЛИОТЕКИ БЕЗ СТЕНИ В ДИГИТАЛНАТА ЕРА: НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ВЪЗМОЖНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА ИНФОРМАЦИОНЕН ДИАЛОГ С ПОТРЕБИТЕЛИТЕ“** на обща стойност **74 901, 38 лв. по Договор РД11-06-814/12.12.2024г. с МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА.**

Днес големите обществени библиотеки като медиатор на вековно съхраненото човешко познание са изправени все повече пред предизвикателството на бурно променящата се информационна среда, диктувана все повече и от нахлуването на изкуствения интелект във всички области на човешката дейност. Това налага с още по-голяма категоричност императива съвременните библиотеки да бъдат равностойни участници в тези процеси, за да изпълняват още по-успешно своята цивилизационна мисия за популяризирането, разпространението и опазването на културните артефакти и вековно човешко знание.

За съжаление, ограниченото финансиране през годините на промени, бързо остаряващата техника, високата цена на съвременното компютърно, софтуерно и комуникационно оборудване не ни позволяваше досега да разгърнем пълноценно своите професионални възможности в непрестанния си стремеж да предоставяме все по-качествени и модерни услуги на своите потребители – както в библиотеката, така и извън нея. Затова ние високо оценяваме невероятната възможност, която ни предоставя програма **„Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“** на Министерството на културата за цялостна и качествена промяна на нашите информационни възможности чрез внедряване на най-модерните компютърни и комуникационни технологии в дейността ни.

Основната идея на този проект е да осигури качествено обновление на компютърната техника, внедряването на специализиран софтуер за предоставяне на нов тип мултимедийни услуги в облачното мрежово пространство.

На първо място, закупуването на съвременен скенер за книги и подвързана периодика, формат А2+, ще създаде необходимите условия с много по-голяма бързина, качество и ефективност да дигитализираме много голям брой ценни и уникални документи и артефакти, свързани с краеведското наследство на региона, както и представянето на тази информация онлайн в облачното пространство.

За защита на информацията от библиотечния сървър и локалната мрежа, както и за надеждна защита на информацията от уеб страницата на библиотеката ще закупим мощен протектор с непрекъсваемо хранване за предпазване на сървъра от токови удари и прекъсвания на електрозахранването.

Пълноценната употреба на скенера в интерес на цялата местна общност ще позволи да създадем и поддържаеме **„Дигитална краеведска картотека“** с мета-

данни, която ще бъде достъпна в Интернет, както и специализирана читалня и онлайн облачно хранилище на краеведския фонд за Ямболска област. Ще бъде закупен и внедрен софтуер за оптично разпознаване на текст с цел създаване на полезни пълнотекстови бази данни и единични архивни документи.

За насърчаване на детската любознателност към света на науката, за възпитанието на малките читатели в любов към книгата и четенето планираме създаването на съвременен мултимедиен образователен център за деца и ученици от региона. За целта ще закупим професионален мултимедиен проектор, с помощта на който, заедно с останалата техника, с която разполагаме, ще организираме викторини, двубои, състезания, образователни игри, презентации в помощ на обучението в училище, ще развием и направим нашата лятна дейност с децата и учениците по-привлекателна и атрактивна.

В изпълнение на планираните дейности по проекта ще бъдат организирани групи по приказкотерапия за деца до 6 г. Ще се въведе и нова форма за активизиране на познавателната способност на децата чрез разказване и драматизация на популярни и любими приказки, за тази цел ще бъдат закупени подходящи за тези дейности комплекти сценични и карнавални костюми и кукли.

Чрез реализацията на проекта библиотеката изпълнява държавната политика за развитие на регионалната библиотечна и информационна дейност, за цялостна дигитализация на библиотечните фондове, технологично обновяване на издателската дейност и търсене нови форми за популяризиране на четенето сред младото поколение, както и за качествено подобряване и осъвременяване на квалификацията на библиотечните специалисти.

Специфичните цели при изпълнението на проекта включват:

- закупуване на съвременен и високопроизводителен линеен скенер за книги и подвързана периодика до формат А2+ с цел професионална дигитализация на най-ценното от фонда на библиотеката и предоставянето му до всички заинтересовани потребители
- цялостна дигитализация на местния периодичен печат с цел представянето му в интернет пространството за всички потребители без ограничение на време и местонахождение
- увеличаване и оптимизиране броя на читателските места, внедряване на нови и актуални обучителни програми за всички категории потребители на библиотеката
- цялостно автоматизиране на основните библиотечно-информационни дейности и услуги
- използване на съвременни методи за опазване на ръкописното и печатното културно наследство
- пълноценно координиране дейността на обществените библиотеки в област Ямбол с цел създаване на единна онлайн краеведска картотека на Ямболска област, съхраняваща най-ценните артефакти във всички сфери; споделяне на идеи и добри практики; развитие на успешни партньорства

- продължаваща квалификация на библиотечните специалисти от областта;
- създаване на нови публични бази данни и надеждното им съхранение, предоставяне на достъп до тях чрез най-новите технологични решения в облачното пространство
- внедряване на съвременни образователни инициативи за насърчаване на четенето, насочени към различни групи на обществото с цел подобряване на организационно-комуникационната дейност на библиотеката
- В сферата за насърчаване на медийната и информационната грамотност в обществените библиотеки планираме обучения и изнесени семинари, свързани с предизвикателствата в обществото след появата на изкуствения интелект, новите изисквания към професионалните умения на библиотечните специалисти, както и нарасналите изисквания на потребителите. За тази цел планираме закупуването на 10 броя лаптопи с лицензиран софтуер, което ще позволи мобилност и гъвкавост при предоставянето на практически обучения с различни категории потребители, включително и в малки населени места.
- За подобряване бързината, качеството и ефективността на комплексното библиотечно-библиографско и информационно обслужване и насърчаване на четенето посредством нови дигитални инструменти и услуги ще бъде закупен модерен цветен принтер и скенер, формат А3 (мултифункционално устройство, с пълно окомплектоване за модела).
- Необходимостта от съвременни периферни устройства за бърз печатен изход на новата информационна система налага обновление и на морално остарелите и бавни принтерни устройства чрез закупуване на съвременни и бързодействащи принтери за основните работни места с потребители в регионалната библиотека, чиято употреба ще подобри значително предоставянето на по-качествено, по-бързо и ефективно обслужване на нашите потребители.

Продължава поетапно плановата дигитализация на стара ямболска периодика, редки и ценни издания от фонда на отдел „Краезнание“ и др., както и дейностите по създаване и поддържане на инвентарните книги в електронен вариант.

Каталогът от книги, заедно с краеведската картотека е представен на интернет страницата на библиотеката в режим на online търсене.

Текущо се поддържа Регистърът на обществените библиотеки на сайта на Министерството на културата за библиотеките от Ямболска област.

II. БИБЛИОТЕЧНИ КАДРИ И БЮДЖЕТ

Библиотеката през изминалата 2024 година разполагаше с щат от 26 служители.

Съгласно ЗДБ на РБ за 2024г. са приети стандарти за делегирани от държавата дейности, в т.ч. Библиотека в размер на **26 460** лв. и допълващ стандарт закрити площи **14 460** лв. с Решение №346 на МС влязло в сила от 01.01.2024г.

И изменено с Решение 213/27.03.2024г. размерът на субсидираната бройка става **31 276** лв. и закрити площи **17 352** лв.

Като цяло през 2024 г. бяха изразходвани **812 482** лева бюджетни средства и **13 756** лв. собствени приходи – общо **826 238** лв.

За заплати и осигуровки през изминалата година са изразходвани бюджетни средства в размер на **700 689** лв, за издръжка и дейност на библиотеката – **70 715** лв.

Разпределението на средствата по основните параграфи е както следва:

& 0100 – Заплати и възнаграждение за персонала	–	589 114	лв.
& 0200 - Други възнаграждения и плащания	–	40 860	лв.
& 0500 – Осигурителни вноски от работодатели	–	111 304	лв.
& 1000 – Разходи за издръжка	–	70 715	лв. , в т.ч. :
& 1014 – Книги	–	15 721	лв.;
& 1015 – Материали	–	21 888	лв.;
& 1016 - Вода, горива и енергия	–	15 212	лв.;
& 1020 – Разходи за външни услуги	–	27 774	лв.;
& 1900 - Платени данъци, такси и адм. санкции	–	489	лв.;

Бяха реализирани **13 987** лева собствени приходи.

III. КОМПЛЕКТУВАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНИТЕ ФОНДОВЕ. ОБРАБОТКА И КАТАЛОЗИ.

КОЛИЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2024 г.:

Библиотечен фонд	258924
Набавени библиотечни документи	1193
Отчислени библиотечни документи	5520

Комплектуването, обработването, класирането и каталогизирането на постъпващите библиотечни материали са ключови дейности в работата на библиотеката.

През 2024 г. в Регионална библиотека „Г.С.Раковски” – Ямбол бе спечелен проект по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” . По този проект през 2025 г. ще бъдат закупени и обработени, инвентирани и предадени в отделите книги от различни издателства.

Във фондовете на РБ „Георги С. Раковски” през цялата 2024 г. постъпваха библиотечни документи чрез покупка или дарение.

Според утвърдените правила за комплектуване, периодично главния библиотекар от отдел Комплектуване, заедно с главни библиотекари от обслужващите отдели посещаваха книжарници, преглеждаха и закупуваха литература.

През цялата 2024 г. източници за снабдяване бяха: книжарница „Хеликон АД“, издателство „Български писател”, ЕТ Здравец -91, ИК Бард ООД, Сиела Норма АД, електронна книжарница Store.bg, Атеа Букс ЕООД и други.

През 2024 г. библиотеката получаваше дарения на книги от обществени организации и частни лица. Заедно със задължителното оформяне на актове за дарения се издаваха и благодарствени писма. Част от гражданите, дарили книги от личните си библиотеки, са дългогодишни читатели на библиотеката.

Някои от лицата, направили дарения на книги са: Александра Христова, Крум Близнаков, Борис Дряновски, Таня Миткова, Горан Петков, Сияна Руменова, Силвия Желева, Мария Костадинова, Мариана Ангелова, Росен Желев и други.

През годината продължи традицията различни автори на книги да даряват творбите си на библиотеката. Някои от тях са: Милена Митева (псевд. Зорница Самарянска), Лидия Бозаджиева, Весела Фламбурари, Ангел Дюлгеров, Костадин Смиленов, Ваньо Стоилов, Анна Малешкова, Симеон Николов, проф. д-р Лъчезар Георгиев, Банко Банков, Любомир и Ангелина Пировски, Емил Басат, Борислав Сретков и други.

Местни автори дариха свои книги, чрез което се обогати фонда на отдел «Краезнание». Част от творците с ямболски корени, дарили свои произведения са: Мари Агопян, Величка Драганова, Тенко Тенев, Анята Димитрова, Янко Стефов, Волен Митев, Таня Хаджидимитрова, Али Ахмед, Кольо Пехливанов, Георги Дичев, Жечка Киранова-Ганкова и други.

Библиотеката получи дарения от обществени организации като: Фондация “Петко Груев Стайнов”, “Асоциация на сухопътните войски”, Регионален исторически музей - Ямбол, Български Хелзински комитет – София, Сдружение Зачатие – София, Посолство на Азербайджан, издателствата “Захарий Стоянов”, “Искони” и други.

Продължи традицията да се получават дарения от други библиотеки в страната. Много от тях дариха свои библиографии, библиографски указатели, летописи, с което се обогатиха фондовете «Справочно-библиографски» и «Библиотековедски». Дарителите са: РБ “Проф. Беню Цонев” гр. Ловеч, РБ “Априлов-Палаузов” гр. Габрово, РБ “Никола Фурнаджиев” гр. Пазарджик, РБ “Сава Доброплодни” гр. Сливен, РБ “Христо Смирненски” гр. Хасково и други.

По линия на библиотечния книгообмен през годината получихме книги от Народна библиотека “Иван Вазов” – Пловдив, Национална библиотека “Св. Св. Кирил и Методий” - София.

В съответствие с приетия “Закон за задължителното депозиране на печатни и други произведения от 06.07.2009 г.”, както всяка година, бяха изпратени библиотечни документи - депозирани издания към Национална библиотека “Св. св. Кирил и Методий” – отдел Депозит.

През изминалата година библиотечни документи своевременно се обработваха и в електронната база данни. Поддържаше се и базата данни на Нетрадиционни носители на информация.

Допълниха се фондовете «Редки и ценни издания» чрез дарени книги, както и на колекцията от графични издания в отдел «Изкуство» и нотни издания в Музикален отдел.

След всяка обработена и описана книга се принтираше каталожна картичка и се поддържаше служебният каталог.

След пенсиониране на библиотекар от отдела всички библиотечни процеси се извършват с един човек по-малко. Това донякъде се отразява на количествените показатели.

През изминалата година бе оказана методическа помощ от Светла Славова (главен библиотекар в отдел Комплектуване) за оформяне на фонда и документацията на библиотеката при читалище “Умение – 2003” гр. Ямбол. Същата помощ за по-добра работа при оформяне на библиотечната документация бе осъществена на проведен курс с читалищни библиотекари, организиран от РЕ-КИЦ – Ямбол.

През 2024 г. бяха комплектувани 1 193 библиотечни материала, от които закупени 856 броя, на стойност 15 721 лв.

Комплектувани бяха и 41 тома периодични издания на стойност 1657.20 лв., които се съхраняват трайно, съгласно режима за съхранение на периодични издания в библиотеката.

Дарените книги бяха 296 броя на стойност **3803.13** лв.

Отчислената литература през годината бе 5520 библиотечни документа. В края на годината, след приключване на ежегодната инвентаризация, се отчисли определен процент книги в съответствие с Наредба № 3 от 18 ноември

2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд по причина - липсващи при инвентаризация.

Общо наличният фонд в края на 2024 г. е **258924** броя библиотечни документи.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАБОТАТА С ЧИТАТЕЛЯ

4.1. РАБОТА С ЧИТАТЕЛИТЕ НАД 14 ГОДИНИ

През 2024 г. общо за библиотеката бяха привлечени **2 238** читатели, бяха заети **114717** библиотечни материала и бяха отчетени **49473** посещения.

През 2024 година усилията на библиотечните работници от **Заемна за възрастни** бяха съпроводени от авария, при която се наводниха части от фонда в основното книгохранилище. Последва освобождаване на компрометираните стелажи, заделяне на физически похабени библиотечни материали, годните физически преместихме в друго помещение, в близост до залата за свободен достъп. Останалите за довършване библиотечни работи в основното книгохранилище от 2023 година не се подновиха, в очакване на предстоящ ремонт.

Заетите библиотечни материали през годината са **68485**, а при план **25000** бяха отчетени **22715** посещения, новозаписаните читатели са **1089**. Констатира се отлив от библиотеката като институция, може би намаляващите жители на града, малкото паралелки в образованието и други процеси влияят на тези отрицателни процеси.

В обслужването на ползвателите, посещаващи отдела всеки работен ден, дейността на библиотекарите се подпомага успешно вече двадесет и осма година от електронния каталог на библиотеката. Осемнадесета поредна година се използва баркод технология за обслужване на ползвателите, която позволява много по-добър контрол върху заеманията и срока на връщане, както и точна информация за движението на всеки библиотечен документ у всеки конкретен ползвател. Тази форма на работа увеличава реалното време за работа с ползвателя, за разговори и беседи за нови книги, автори, библиотечни поредици.

Продължава прочистването на подръчния фонд от остарели по съдържание заглавия, както и на физически похабени екземпляри. Паралелно всяко заглавие се талонира, подрежда във възходяща поредица и предава на отдел „Обработка“ за отчисляване.

Библиотекарите от „Заемна за възрастни“ обогатяват фонда на Заемна за възрастни с търсени заглавия ежемесечно, като по този начин се набавят нови, актуални библиотечни материали. Поддържа се картотека с най-нови заглавия, която самите читатели попълват с търсени заглавия. Активната ни работа по проекта към МК „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност“ се увенча със спечелването му, което е гарант за нови заглавия във фонда.

Ежедневно на отдел „Обработка“ се предават библиотечни документи за поставяне на баркод, чиито стикери са похабени или изтрити.

За много търсени заглавия, които са единични във фонда, се води картотека на заявките, а при съответно връщане на подобно заглавие ползвателят се уведомява по телефона за получаване на съответната книга. Тази практика на съобразяване с потребностите на хората, с цел подобряване на качеството на

обслужване, утвърждава авторитета на библиотеката като водещ професионален културен институт в града.

Библиотекарите от Заемна за възрастни извършват ежедневно много устни и компютърни справки, с което подпомагат както конкретните читатели, така и колегите от останалите отдели.

Ежедневна е работата със закъснели ползватели, с помощта на телефонни обаждания, съобщения по електронен път и други пътища, но тя не винаги е успешна.

Популяризирането на новополучената литература през годината се извършваше посредством целогодишното поддържане на витрина "Нови книги" в Залата за свободен достъп.

В края на годината подредихме тематична витрина: "Коледната магия на класиците в обреди и ритуали и в съвременността", която представи повече от 40 заглавия. Тази витрина предизвика голям интерес сред ползвателите, томовете се заеха за брое дни. Този факт насочва в бъдеще да продължим да подреждаме тематични витрини.

ОТЧЕТ

за работата на Читалня за възрастни и Музикална читалня за 2024 г.

През 2024 г. отдел „Читални“ към Регионална библиотека „Георги Раковски“ – гр. Ямбол, изигра ключова роля като посредник и организатор на културни и образователни инициативи в общността. През годината организирахме множество изложби и витрини, които привлякоха интереса на посетителите, както и литературни срещи, тематични събития и обучения за възрастни.

През 2024 г. бяха заети **23004** библиотечни материала и бяха отчетени **11739** посещения. През годината бяха извършени **5** поръчки по междубиблиотечно книгозаемане към Народна библиотека „Ив. Вазов“- Пловдив, Националната библиотека и други библиотеки в страната.

Читалнята отново беше предпочитано място за учене и самоподготовка за група гимназисти и уютно пространство за работа на постоянни посетители.

Грижата за библиотечния фонд остана приоритет, като обърнахме внимание както на опазването на фонда, така и на обновяването му чрез премахване на остарели и нерелевантни издания и водене на списък с липсваща и нужна литература за отдела.

В отдела редовно се поддържаеше витрина с новите постъпления, а също така беше извършена инвентаризация на фондовете „Редки и ценни“ и „Старопечатни“.

Методическата подкрепа за читалищните библиотекарски от региона също продължи и през тази година. Съдействахме при изготвянето на отчети за регистъра на обществените библиотеки и предоставяхме актуална информация и насоки.

Популяризирахме нашите инициативи както устно, като информирахме посетителите за предстоящите събития, така и чрез социалните медии, по-специално страницата на библиотеката във Facebook.

През годината продължихме да бъдем надежден партньор на студентите задочници от педагогически и психологически специалности, като осигурявахме бърз достъп до актуална научна информация и качествено обслужване.

В помощ на възрастните читатели провеждахме индивидуални обучения за работа с телефони и таблети, както и обучения за безопасно сърфиране в Интернет. На разположение на всички наши потребители бяха 64 абонамента на периодични издания – от научни до популярни и развлекателни.

Културни инициативи и събития:

Витрини и изложби:

120 години от рождението на Кирил Кръстев – витрина с материали от фонда на библиотеката

145 г. от рождението на Александър Балабанов, български литературен критик и историк

145 г. от рождението на Симеон Радев, български историограф, публицист и дипломат

115 г. от рождението на Любомир Дойчев

170 г. от рождението на Стефан Стамболов

185 г. от рождението на Илия Блъсков – възрожденски писател, публицист, педагог

130 г. от рождението на Жорж Папазов

„Имена на любовта“ – витрина със стихосбирки с любовна лирика по повод 14 Февруари

151 г. от гибелта на Васил Левски

110 г. от рождението на Борис Христов

135 г. от смъртта на Захари Стоянов, български революционер.

120 г. от рождението на Любомир Пипков, български композитор

90 г. от рождението на Николай Домусчиев

197 г. от рождението на будителя Петко Славейков

„Свобода и героизъм“ – изложба с репродукции на известни художници на тема Освобождението на България

„Светът през очите на шегата“ изложба с карикатури

Шарен весел Великден: пътят на празника от старите времена до наши дни

Ден на Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България

Литературни срещи и творчески вечери:

Творческа вечер, посветена на 90 – годишнината от рождението на литературния историк и критик проф. д-р Иван Сарандев

Творческа вечер, посветена на 80-годишнината от рождението на ямболския поет, белетрист и публицист Георги Братанов

Творческа вечер, посветена на 95-годишнината от рождението на ямболския белетрист Димитър Вълев

Творческа среща с Величка Драганова „Трохи любов“

Творческа вечер, посветена на 135 – годишнината от рождението на ямболския поет Васил Карагъзов

Коледно литературно четене с участието на членове на Дружеството на ямболските писатели

Образователни уроци и инициативи

All digital weeks – Интернет безопасност за пораснали – обучение за потребители в третата възраст.

„Две приказки за Интернет“ – интернет безопасност за деца. Изнесен урок в Читалнята с трети и четвърти клас на НУ „св. св. Кирил и Методий“ Ямбол

Индивидуални консултации по начална компютърна грамотност на потребители в компютърните зали на читалнята.

4.2. РАБОТА С ЧИТАТЕЛИТЕ ПОД 14 ГОДИНИ

През 2024 година основен приоритет в работата на Детски отдел беше насърчаването на детското четене и формиране на траен интерес към книгата.

През изминалата година библиотекарите в отдела положиха много усилия за привличане на нови читатели, както и за увеличаване на активността на записаните вече читатели. В работата се отделя особено внимание на станалите традиционни колективни посещения, на своевременното раздаване на препоръчителни списъци с литература, на различни форми на културно-образователна дейност с децата.

ПОКАЗАТЕЛИ	ПЛАН 2024	ИЗПЪЛНЕНИЕ 2024
ЧИТАТЕЛИ	1250	1142
ЗАЕТИ МАТЕРИАЛИ	24500	23073
ПОСЕЩЕНИЯ	15350	14962

Основната част от читателите на отдела са учениците от II до VII клас. Расте и броя на читателите - деца до 7 години.

Голяма част от учениците посещават библиотеката през лятото, когато се заемат книги по препоръчителните списъци.

Едно от основните предназначения на Детски отдел е да проучва читателските интереси и желания, за да може да комплектува добре своите фондове. Отделът за работа с деца в библиотеката разполага със значителни книжни фондове, които имат универсален характер и дават възможност да бъдат удовлетворени най-различни запитвания и въпроси, които интересуват децата. Това са научно-популярни издания във всички отрасли на човешкото знание, произведения на художествената литература, списания и вестници.

През 2024 г., освен изучаваните в училище произведения от български и чужди автори, читателите на Детски отдел от 7 до 14 годишна възраст заемаха актуална художествена литература - „Дневникът на един Дръндьо“ от Джеф Кини, „Пърси Джаксън и боговете на Олимп“ от Рик Риърдън, книгите на Роланд Дал. Младите ни читатели имат траен интерес към книгите на Дейвид Уолямс, поредицата на Ан Доу за Момчето нинжда, Анна Руе – поредицата „Магическата аптека“, Книстер - Лили Чудото, книгите на Холи Уеб. Поредиците за Хари Потър и Барбароните отново са сред най-четените от незадължителната литература. От българските автори най-търсени са книгите на Катя Антонова - поредицата „Феята от захарницата“. Предпочитани от нашите малки читатели са и детските писатели Мария Донева, Мая Дългъчева, Петя Кокудева, Александра Георгиева с книгите за Агата.

Най-малките читатели на Детски отдел, тези под седемгодишна възраст, проявяват интерес към всички енциклопедии на издателство „Фют“. Търсени са поредиците „Приказки любими в рими“, „Моите мили съседи“, поредицата за Каю, книгите за Марти на Жилбер Деласе, книгите от поредицата на Дисни, книгите за Франклин, поредицата „Маргаритка“ на Илия Деведжиев и Веселка Велинова. Не намалява интересът към книгите на Джулия Доналдсън с илюст-

рации на Алекс Шефлър. Малките читатели се наслаждават и на детските книги със световни и български приказки. Много търсени са музикалните книги, както и тези с капачета, които предизвикват децата да отварят и търсят какво се крие под тях.

През 2024 година във фонда на Детски отдел постъпваха ритмично нови книги, съобразени с търсенията на нашите читатели – книги за най-малките деца, книги от популярни автори и много енциклопедии.

Чрез абонамент в отдела се получаваха 6 детски списания.

Културна и образователна дейност

Отбелязване на официални празници и годишнини

- По повод 151 години от обесването на Васил Левски проведохме урок по родолюбие «Поклон пред теб, Апостоле!» съвместно с ученици от V клас от СОУ „Климент Охридски”.
- По случай Националния празник 3 март Детски отдел обяви конкурс под надслов «Моята красива България». В трите категории «Рисунка», «Есе» и «Мултимедийна презентация» взеха участие 151 ученика от 8 учебни заведения от гр. Ямбол.
- Седмица на Народните будители – презентациите «Откъде идва книгата» и «Народни будители» бяха представени пред деца от ДГ «Червената шапчица» - групи «Слънце», «Лъвчета» и «Лалета» .
- 104 години от рождението на Джани Родари – презентация «Джани Родари – вълшебникът на словото» беше представена пред ученици от II^a клас, участници в клуб „Приатели на книгата” от НУ «Св. св. Кирил и Методий» и пред ученици от III^b клас от ОУ „П. Р. Славейков”.
- Седмица, посветена на 200 години от създаването от Петър Берон на първия български буквар - «Буквар с различни поучения». Представихме презентация, посветена на житейския и творчески път на Петър Берон пред ученици от III^a, III^b и III^b клас от НУ „Св. Св. Кирил и Методий” и IV^a клас от ОУ „П. Р. Славейков”. Показахме екземпляри от „Рибния буквар”, които се намират във фонда от Редки и ценни издания на библиотеката.
- „Коледна работилничка за най-малките читатели”
- „Мартенска работилничка за най-малките читатели”
- „Великденска работилничка за най-малките читатели”

Инициативи за популяризиране на четенето сред децата

В края на месец май разнесохме по училищата препоръчителните списъци за лятното четене на учениците. Литературата, която се включва в тях е съобразена с изучаваните автори и произведения в съответните класове. Списъците, които се подготвят са препоръчителни, насочващи и имат за цел да улеснят децата в голямото богатство и фонд от детска литература, както и да ги запознаят с част от творчеството на наши и чужди класици на детската литература.

Произведенията, които се препоръчват, са съобразени с тяхната наличност в Детския отдел на библиотеката.

Участие в национални библиотечни кампании

- Национална кампания «Маратон на четенето» - 02. 04. 2024 г. до 23. 04. 2024 г.
- На 2 април - Международния ден на детската книга - ни гостуваха децата от ДГ «Валентина» - групи «Ракета» и «Ягодка», запознахме ги с историята на празника и им четохме приказки и гатанки.
- Посещение на деца от ДГ «Биляна», групи «Бонбон» и «Калинка» - на децата разказахме за дейността на библиотеката и за пътя на книгите до читателите.
- Посещение на деца от ДГ «Щастливо детство», група «Арлекино» четохме приказки и им показахме интересни книги от фонда на библиотеката.
- По повод на 23 април - международния ден на книгата, взехме участие в бинарен урок «Книгата - знание и светлина», той беше проведен с ученици от III^б клас от ОУ «П. Р. Славейков».
- Ученици от V^г клас от ОУ „Н. Петрини” се срещнаха с писателката Румяна Русева, която им представи книгите си „Приказка за щастието” и „Непобедимият феникс”.

Национална библиотечна седмица 10. 05. 2024 г.- 17. 05. 2024 г.

- Безплатно записване на ученици от училища в гр. Ямбол.
- Посещение с цел запознаване с библиотеката на ученици от III^а клас от ОУ „П. Р. Славейков”, представяне на презентацията „Библиотеката и нейните възможности”.
- Четене на „Ямболски легенди” пред ученици от III^а и III^б клас от НУ „Св. Св. Кирил и Методий”.
- „Майстори на баснята” – запознаване с живота и творчеството на най-популярните баснописци в литературата. Участници бяха учениците от II клас от НУ „Св. Св. Кирил и Методий”.
- Презентация „Родна реч омайна, сладка”, посветена на детския писател Ран Босилек, представихме пред ученици от III^г клас от НУ „Св. Св. Кирил и Методий”.
- „Празник на четенето” с ученици от първите класове на ОУ „Н. Петрини”

Колективни посещения

През годината Детски отдел посетиха и бяха запознати с правилата за обслужване в библиотеката и с част от богатия ни фонд деца и ученици от:

- ДГ «Радост», групи «Звездица» и «Облаче»
- ДГ «Слънце», група «Калинка»
- ДГ «Свобода», групи «Щурче», «Звездица», «Смърфчета».

- ПДГ от НУ «Св. св. Кирил и Методий»
- ученици от III клас, участници в клуб „Приятели на книгата ”от НУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Ямбол
- ученици от III^a клас от СОУ „Климент Охридски”
- „Вече сме грамотни” – посещения на учениците от I^a, I^b и I^b клас от НУ «Св. св. Кирил и Методий», като част от инициативите, посветени на празника на буквите. Запознахме ги с пътя на създаване на книгата и ролята на библиотеката в съвременното общество.
- През 2024 година в рамките на инициативата „Академия за родители” в читалнята на Детски отдел се провеждаха срещи на бременни жени и майки.

«Лято в библиотеката»

От средата на м. юни до края на м. юли проведохме поредното „Лято в библиотеката 2024”. Дейностите бяха:

- «Забавна наука»
- «Творческо ателие»
- «Прочети, разкажи, нарисуй»
- «Английски език за деца»
- „Опознай своя град”
- „Кино в библиотеката”

„Лято в библиотеката 2024” завърши с празник и изложба от направените в творческите ателиета и различните дейности предмети.

През годината заложихме на тематични кътове и изложби като форми за популяризиране на фонда и запознаване с творчеството на различни писатели.

В библиотеката бяха уредени кътове с книги по повод на бележити годишнини:

- 125 години от рождението на Ерих Кестнер – **м. февруари**
- 255 години от рождението Иван Крилов – **м. февруари**
- 160 години от рождението на Бранислав Нушич - **м. октомври**
- 95 години от рождението на Йордан Радичков – **м. октомври**
- Кът с литература, посветен на 1 март
- Кът с литература посветен на 3 март
- Кът с литература, посветен на 8 март

Витрини с литература имаше и по темите:

- В света на енциклопедиите
- Искам всичко да знам
- Стъпки в науката
- Да научим повече
- Материали за родния край
- За вас, петокласници – митове, предания и легенди
- Книги за пубертета

- Будители народни - низ от светли имена
- Весела Коледа
- Нови книги
- Вечните детски романи
- За най-малките
- Любими детски поредици

През годината периодично се заделя литература за отчисляване. Чрез телефонни обаждания закъснелите читатели се приканват да връщат своевременно заетите книги.

V. СПРАВОЧНО - БИБЛИОГРАФСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ. КРАЕЗНАНИЕ.

Основните акценти в дейността на отдела бяха по-нататъшното разширяване и подобряване на информационно-справочната дейност и стриктно попълване на краеведската база данни.

За 2024 година са въведени 1200 записа от текущата и ретроспективна база данни “CDF” (данните не включват информация за втори, трети и повече източници), като около 80 процента от тях са дигитализирани. В резултат на 30-годишното редовно поддържане на базата, броят на библиографираните материали достигна **87600** записа с източници както от местния, така и от националния периодичен печат.

В отдела са регистрирани 79 писмени справки, от тях 68 с краеведски характер и 11 със справочен характер. От краеведските справки преобладават тези, които се отнасят за културно-историческото наследство на града, селищни проучвания, за видни ямболски дейци и техни публикации, материали за фолклора, спорта.

Отделът подпомага с библиографска и фактографска информация различни регионални изследвания на административни и културни институции, както и на отделни личности.

Активно се включихме със събиране на информация, снимки и публикации за юбилейното честване на „100 г. лека атлетика в Ямбол”.

През 2024 г. в “Справочно–библиографски отдел” и отдел “Краезнание” са постъпили общо 95 библиотечни единици, от които справочници - 7, краеведски –88. Регулярно се допълва фонда с новоиздадени книги с краеведски характер.

Поддържат се витрини по повод юбилейни годишнини на събития от местно значение, както и такива на местни творци и общественици.

Работи се по график за дигитализация на архивния местен периодичен печат (1922-1947 г.). Вестник „Тунджа” е сканиран от 1919 до 1947 г.

Краеведската база данни на региона се поддържа като се издирват и дигитализират документи за селата от ямболския край.

В края на годината бе извършена инвентаризация на библиотечните единици в отделите «Справочен» и «Краезнание».

ДИРЕКТОР:
(Димитър Бечев)